

[Aksel Larsen.]

er nødt til at rette sig efter, hvad venstre vil gå med til, når man absolut ikke vil forsøge at bryde venstres modstand. Det, der imidlertid er sagen, er, at hvis man her gennemførte 21 års valgretsalderen til kommunale valg og vi så fik disse kommunale valg i foråret 1950, ville de 99 pct. af venstres vælgere sige til rigsdagsgruppen og partiet, at de simpelthen er åndssvage, hvis de opretholder deres modstand mod 21 års valgretten, for det har vist sig, at sognekommunerne eksisterer endnu efter valget, og at Danmark ikke er opløst af havet til trods for 21 års valgretsalderen. Det var også udfra denne opfattelse af tingene at socialdemokraterne hidtil har erklæret, at de ville have 21 års valgretsalderen gennemført nu. Socialdemokratiet kom, som jeg har sagt, med forslaget om 21 års valgretsalderen til kommunerne med den hovedsagelige motivering, at det skulle bryde venstres modstand. Iøvrigt drejede forfatningsrevisionen af 1939 sig ikke blot om valgretsalderen, men om en hel masse andre problemer, og jeg kan forsikre den ærede ordfører om, at venstre ikke dengang ville have været i stand til at forhindre, at vi fik de 45 pct. stemmer, hvis det havde været et bedre grundlovsforslag, der havde været ude til folkeafstemning. Men det var et yderst uoverskueligt forslag med denne halve nedsættelse af valgretsalderen, og det ærede medlem hr. Skytte har ret i, at tallet er fuldkommen vilkårligt valgt; man kunne lige så godt have raftet om det og være kommet til et andet tilfældigt tal. Man lavede dette med folkeeting og rigsting, og noget latterligt var der i det; hvorfor ikke stadig kalde det landsting, når man alligevel skulle have to ting. Der var så uhyre meget ved det grundlovsforslag, der gjorde, at det var svært at begejstre vælgerne for det, og så kan det også godt være, at et par af de høje grundlovsforligspartier dengang ikke med fuldt hjerte gik ind i agitationen ved folkeafstemningen, og at det var det, der bevirkede, at man ikke opnåede de 45 pct. stemmer. Vi gik meget kraftigt ind i agitationen for det, men jeg skal frubede mig meget, at den ærede ordfører nu følger sin partifælde, det ærede medlem hr. Bollerup Madsens eksempel og begynder at skyde os standpunkter i skoene, som vi ikke har haft. Vi har ikke været glade for 23 års valgretsalderen, men da grundlovsforliget om 23 års valgretsalderen var en kendsgerning og ikke kunne ændres, da alle vore ændringsforslag var forkastet, da man stod overfor spørgsmålet om enten at sige

ja til denne nye grundlov eller nej til den og beholde den gamle, så tillod vi os at sige, at trods alt var den, selvom den ikke var tilfredsstillende, et fremskridt, og derfor ville vi stemme for den og anbefale ærede medlemmer at stemme for den. Det var det, vi sagde, og så gik vi ud til vælgerne og fortalte, på hvilke punkter den var et fremskridt for at få dem til at gå hen og stemme, og vi gjorde, hvad vi kunne i så henseende. Men netop det, at vi gjorde det, tilintetgør den ærede ordførers mærkværdige påstand om, at kommunisterne er modstandere af fremskridt.

Jeg har jo også lige sagt, at når lovforslaget kommer til tredje behandling, er vi nødt til at stemme for det, selvom vi gør det uden glæde, fordi vi ved, at der *kunne* have stået „21 år“ i det. Jeg skal naturligvis så opleve, at den ærede ordfører, det ærede medlem hr. Holger Eriksen ved en anden lejlighed kommer og siger, at det ærede medlem hr. Aksel Larsen stemte for 23 års valgretsalder ved lovforslagets tredje behandling, og det beviser, at han er begejstret for 23 år, at han hele sit liv har længtes efter 23 år, og at han er modstander af 21 år. Jeg forstår, at der ingen grænser er for, hvad man kan tillade sig fra den side.

Det ærede medlem hr. Holger Eriksen giver et højtideligt løfte om, at hvis vi får den forfatningsrevision, man har sluttet forlig om at forsøge at få, vil socialdemokratiet derpå øjeblikkelig gå i gang med at skaffe en ny forfatningsrevision, hvor vi kan få valgretsalderen sat ned til 21 år. Skal vi nu ikke tage og snakke lidt alvorligt om tingene og lade være at sige sådan noget, som jeg ikke kan karakterisere på passende måde uden at komme med parlamentarisk set upassende bemærkninger.

Hvor kan den ærede ordfører hr. Holger Eriksen eller nogen anden gå og bilde sig ind, at dagen efter, at vi har fået en ny forfatning med 23 års valgretsalder, kan socialdemokratiet komme og sige: nu skal vi have en ny forfatningsrevision til næste år. Hidtil har der været 20, 30 eller 50 år mellem forfatningsrevisionerne her i landet, så det har lange udsigter med at få opfyldt det løfte, som daværende statsminister Buhl på hele regeringens, hele rigsdagens og alle partiers vegne — måske med undtagelse af retsforbundet, som jeg dog ikke tror var modstandere deraf — gav til ungdommens fakkeltog foran Christiansborg, hvor han lovede ungdommen, at nu skulle den få 21 års valgretsalder. Forliget her har ødelagt det, og det er de partier, der officielt